

NSP/2015/014

ZAPISNIK 4. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 27. 11. 2015, od 10:00 do 12:10

Lokacija seje: Banka Slovenije

Prisotni člani: Darko Bohnec (predsednik Nacionalnega sveta za plačila / Banka Slovenije), Mojca Kunšek (Agencija RS za javnopravne evidence in storitve), Boris Bjelica (Banka Koper d. d.), Miran Vičič (Bankart d. o. o.), Tomaž Okorn (Gospodarska zbornica Slovenije), Boštjan Fabjančič (MasterCard Europe SA), Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Vlasta Brečko (Nova KBM d. d.), Ivan Mohar (Slovensko zavarovalno združenje), Nevenka Šubelj (Trgovinska zbornica Slovenije), Aleksandra Miklavčič (Uprava RS za javna plačila), Alenka Mejač Krassnig (Visa Europe), Boštjan Krisper (Zveza potrošnikov Slovenije)

Prisotni namestniki članov: Mojca Vrbančič (Bankart d. o. o.), Peter Grum (Finančna uprava RS), Matevž Pirnat (Nova Ljubljanska banka d. d.), Davor Lekić (Javna agencija RS za varstvo konkurence), Borut Tomažič (Združenje bank Slovenije)

Ostali prisotni: Matic Dolar (Bankart d. o. o.), Marjeta Stanovnik, Peter Antičevič (oba predstavnika delovnih teles pri Združenju bank Slovenije), Maruša Plavec, Andreja Birska, Maja Zohil (vse Banka Slovenije)

Odsotni člani: Jana Ahčin (Finančna uprava RS), Milena Fajs (E-Funds International Limited), Andrej Rojc (Intesa San Paolo Card d. o. o.), Dajana Muženič Abramovič (Javna agencija RS za varstvo konkurence), Sabina Koleša (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), Irena Dolinar (Nova Ljubljanska banka d. d.), Darko Muženič (Urad RS za preprečevanje pranja denarja), France Arhar (Združenje bank Slovenije)

Predlog dnevnega reda:

1. Otvoritev in sprejetje dnevnega reda 4. seje Nacionalnega sveta za plačila
2. Direktiva 2014/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov (direktiva PAD)
3. Vzpostavitev rešitve za financiranje dobaviteljev – Factoring
4. Uvedba nove optično čitljive kode na obrazec UPN
5. E-soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA
6. Delo Odbora za plačila malih vrednosti v eurih (ERPBB)
7. Razno

NSP/2015/014

Ad 1)

Otvoritev in sprejetje dnevnega reda 4. seje Nacionalnega sveta za plačila

D. Bohnec je pozdravil prisotne na seji Nacionalnega sveta za plačila (v nadaljevanju NSP) in jih pozval k potrditvi dnevnega reda seje. Nato je povedal, da je bil zapisnik tretje seje NSP v pisnem postopku usklajen in potrjen s strani prisotnih na seji ter v skladu s Poslovníkom NSP objavljen na javnih spletnih straneh Banke Slovenije.

Sklep: Udeleženci so soglasno potrdili predlog dnevnega reda četrte seje NSP.

Ad 2)

Direktiva 2014/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov (direktiva PAD)

Tematiko je predstavila M. Zohil.

Po končani predstavitvi je D. Bohnec povedal, da bo Banka Slovenije v skladu z obstoječimi zakoni še naprej izvajala nadzor nad bankami in hranilnicami ter plačilnimi institucijami, saj je Banka Slovenije pristojni organ za izvajanje zakona, ki ureja področje plačilnih storitev, zato je prevzem vloge pristojnega organa za nadzor nad izvajanjem direktive PAD, ki uvaja dodatne ukrepe na področju plačilnih storitev, smiselni.

Nadaljeval je B. Bjelica, ki je povedal, da je v Evropi več deset milijonov ljudi brez plačilnega računa. Glede na to, da bodo možnost odprtja osnovnega plačilnega računa morale ponujati vse banke (oziroma dovolj veliko število), s tem pričakuje povečanje stroškov na strani bank. Predvideva namreč, da bodo tovrstne račune želeli imeti predvsem ljudje, ki imajo minimalne prihodke oziroma ljudje brez stalnih prihodkov. Zato je izrazil pomislek glede stroškov v primerih, ko bo prihajalo do izvršb na teh računih. V nadaljevanju je B. Bjelica izpostavil tudi vidik neporavnanih stroškov s strani imetnikov plačilnih računov v postopku zamenjave plačilnih računov, ko bo potrošnik želel zamenjavo obstoječega plačilnega računa v osnovni plačilni račun. V razpravo se je vključila V. Brečko, ki je povedala, da postopek zamenjave plačilnega računa že danes ne sme trajati več kot 14 dni, medtem ko direktiva PAD v zvezi s postopkom zamenjave plačilnega računa predvideva 12-dnevni najdaljši skupni rok za postopek zamenjave, kar seveda ni bistvena sprememba. V nadaljevanju je V. Brečko izrazila mnenje, da v kolikor bo imel komitent odprte terjatve, bi jih moral pokriti pred zamenjavo banke, ne pa, da bo banka morala izterjati terjatve po sodni poti. Izpostavila je tudi vidik spoštovanja tako evropskih, kot ameriških standardov, zlasti ob zavedanju, da banke delujejo v izjemno konkurenčnem in globalnem okolju.

B. Krisper se je strinjal, da direktiva PAD prinaša številne novosti, ki vplivajo tudi na področje varstva potrošnikov in izpostavil povečano možnost za mobilnost potrošnikov pri zamenjavi banke po

NSP/2015/014

direktivi PAD. Povedal je, da pričakuje tudi večjo konkurenco med bankami pri ponujanju osnovnih plačilnih računov ter manjšo socialno izključenost potrošnikov, ki do sedaj niso imeli plačilnega računa. Postavil je vprašanje, zakaj v proces posvetovanja z različnimi deležniki niso bili pozvani predstavniki Zveze potrošnikov Slovenije. Z razpravo je nadaljevala M. Kunšek in postavila vprašanje, ali se Banka Slovenije zavzema, da bi imel potrošnik samo en osnovni plačilni račun. M. Zohil se je najprej odzvala na pomislek B. Bjelice in glede postopka zamenjave računa in neporavnanih obveznosti pojasnila, da bo imel prenosni ponudnik plačilnih storitev v primeru morebitnih odprtih terjatev do potrošnika, možnost izterjave po sodni poti. To dejstvo ne bo smelo vplivati na zamenjavo plačilnega računa. Prav tako je M. Zohil pojasnila, da potrošnik, ki bo imel že odprt plačilni (transakcijski) račun, ne bo mogel odpreti dodatno še osnovnega plačilnega računa. Nato se je M. Zohil odzvala še na vprašanje B. Krisperja in povedala, da je bila v fazi priprave predloga Banke Slovenije konzultacija izvedena v ozkem krogu deležnikov, posamezni deležniki pa bodo svoje pripombe lahko izrazili v postopku javne konzultacije. D. Bohnec je pojasnil, da je namen direktive zagotoviti bančno vključenost in da so osnovni plačilni računi v prvi vrsti namenjeni potrošnikom, ki danes še nimajo plačilnega računa.

M. Kunšek je zastavila vprašanja, ali se bo za osnovni račun uporabljala kakšna druga oznaka, kot se uporablja za transakcijske račune. M. Zohil je pojasnila, da se osnovni plačilni račun razlikuje po definiciji od transakcijskega računa, bo pa za potrebe Registra transakcijskih računov deloval enako kot transakcijski račun. Ob tem je M. Kunšek dodala, da bo v zvezi s tem potrebno spremeniti Register transakcijskih računov, ki ga upravlja Agencija za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) ter v zvezi s tem tudi predvideti ustrezne zakonske določbe ter roke, v katerih bo mogoča dopolnitev aplikacije, ki zagotavlja vpoglede v podatke o transakcijskih računih. V zaključku je D. Bohnec poudaril, da v kolikor obstajajo še kakšna odprta vprašanja, bi bilo dobro imeti še kakšno posvetovanje z različnimi tržnimi deležniki, tudi z Zvezo potrošnikov Slovenije.

Sklep: Nacionalni svet za plačila se je seznanil s tematiko.

Ad 3)

Vzpostavitev rešitve za financiranje dobaviteljev – Factoring

Tematiko sta predstavila D. Bohnec in M. Vrbančič.

D. Bohnec je povedal, da je bil namen te predstavitve seznaniti člane NSP z aktivnostmi, ki potekajo na tem področju. Omenil je še, da je bil pred kratkim v okviru Bankart-a vzpostavljen Projektni Svet za E-račun, kjer se predstavljena tematika tudi podrobneje obravnava.

Nato se je v razpravo vključil I. Mohar, ki ga je zanimalo, kako bo rešitev za financiranje dobaviteljev pravno podprta, ter kako bo omenjena rešitev delovala (npr. ali bo rešitev delovala po principu borze, kjer bo mogoče trgovanje s terjatvami). Na vprašanje se je odzval M. Vičič, ki je poudaril, da je predstavljena rešitev še v začetni fazi, zato tudi ni še čisto podrobno razdelana. Nato pa je povedal, da

NSP/2015/014

že deluje sistem E-račun za izmenjavo e-računov in drugih dokumentov v elektronski obliki, ki ga je Bankart vzpostavil v sodelovanju z bankami in omogoča prejemanje e-računov direktno v elektronsko banko prejemnika. V omenjeni sistem so vključene banke in UJP in predstavljena rešitev bi lahko izkoriščala tehnično infrastrukturo, ki je bila v Bankartu vzpostavljena za potrebe (plačilnih) sistemov SEPA v okviru infrastrukture SIMP (SEPA Infrastruktura za Mala Plačila). V nadaljevanju je tudi poudaril, da je končni cilj imeti standardiziran produkt, za katerega bodo veljala pravila, ki bodo določala princip delovanja predlagane rešitve za financiranje dobaviteljev. Poudaril je, da bo standardizirano in pravno urejeno delovanje rešitve odpravilo oziroma minimiziralo tudi potencialna tveganja, ki bi v nasprotnem primeru lahko nastala.

Nadaljeval je D. Bohnec, ki je poudaril, da je ključno, da se zagotovi varno in transparentno uporabo rešitve za vse uporabnike, ter da uporaba rešitve v okviru sprejetih pravil realizira njen namen, tj. izboljšati likvidnost upnikov. Poudaril je tudi, da ob odkupu terjatev ne bo potrebno sklepati nobenih dodatnih pogodb o financiranju. S tem se bo namreč lahko zagotovilo, da upnikom v odnosu do ponudnikov financiranja ne bo treba posredovati nobene dokumentacije, ki bi lahko razkrila podrobnosti v zvezi z dobavljenim blagom oziroma storitvami (ponudnik financiranja tako ne bo mogel zahtevati dodatnih podatkov, ki so predmet posla med upnikom in dolžnikom). V razpravo se je vključila N. Šubelj, ki je opozorila, da je pri oblikovanju rešitve potrebno upoštevati tudi to, da imajo kupci in dobavitelji v svojih pogodbah velikokrat zapisane posebne pogoje poslovanja, zato je potrebno biti previden pri oblikovanju same rešitve, predvsem pri oblikovanju koncepta akcepta. Odzval se je M. Vičič in ponovno poudaril, da je rešitev še v začetni fazi, bistvo koncepta akcepta pa je priznanje obveznosti s strani dolžnika. D. Bohnec je k omenjenemu dodal, da mora biti rešitev oblikovana na način, da bo ustrezala potrebam trga in poslovnim zahtevam ciljnih uporabnikov.

Sklep: Nacionalni svet za plačila se je seznanil s tematiko.

Ad 4)

Uvedba nove optično čitljive kode na obrazec UPN

Tematiko je predstavil P. Antičević.

Tematika je bila obravnavana že na prejšnjih sejah NSP, prav tako je bila predmet razprave na Forumu NSP.

V povezavi s predstavitvijo je D. Bohnec povedal, da je viden napredek na omenjenem področju od zadnje aprilske seje NSP in da je projekt dobro obvladovan in voden. N. Šubelj je predlagala, da bi se organiziral sestanek s predstavniki Trgovinske zbornice Slovenije, kjer bi lahko predstavniki ZBS še podrobneje predstavili tematiko. Odzval se je P. Antičević, ki je povedal, da se bodo na ZBS z veseljem ponovno odzvali na njihovo pobudo za sestanek. Izpostavil je le, da bo v prvem kvartalu prihajajočega leta izdelana še dodatna tehnična dokumentacija in zato bi bilo to dokumentacijo smiselno počakati, potem pa se lahko organizira sestanek med predstavniki ZBS in Trgovinske zbornice Slovenije. V razpravo se je vključil tudi B. Tomažič in se strinjal s predlogom, da se

NSP/2015/014

organizira sestanek in dodal, da bi bilo smiselno v sklopu sestanka vključiti tudi predstavitev tematike E-soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA, ki jo bo v nadaljevanju seje NSP predstavila M. Stanovnik. B. Bjelica je povedal, da se pri obeh tematikah (to sta uvedba nove optično čitljive kode na obrazec UPN in E-soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA) išče interes gospodarstva, velikih podjetij, saj v kolikor ni interesa gospodarstva, potem ni smiselno iti v nadaljnje investicije na obeh omenjenih področjih.

D. Bohnec se je zahvalil za podane informacije in sodelovanje v razpravi ter predlagal naslednji sklep, ki je bil sprejet.

Sklep: Nacionalni svet za plačila se je seznanil s tematiko in skozi razpravo podprl nadaljnji razvoj rešitve glede uvedbe nove optično čitljive kode na obrazec UPN.

Ad 5)

E-soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA

Tematiko je predstavila M. Stanovnik.

Tematika je bila obravnavana že na drugi seji NSP, prav tako je bila v tednih pred sejo NSP uvrščena v obravnavo na Forumu NSP.

Po končani predstavitvi je D. Bohnec prisotne na seji NSP povabil k razpravi in povedal, da sam vidi številne prednosti, ki jih prinaša enoten način izdajanja elektronskih soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA.

Nadaljeval je B. Bjelica, ki je izpostavil, da poslovne banke želijo poskrbeti predvsem za potrošnike in za čim večjo udobnost poslovanja za potrošnike. B. Bjelica je poudaril, da se danes soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA sicer hranijo pri prejemnikih plačil, kar je tudi v skladu z določili sheme direktnih obremenitev SEPA, ki jo je oblikoval Evropski svet za plačila (EPC). Tako bodo predstavniki ZBS na sestanek povabili največja podjetja, ki nastopajo v vlogi upnikov pri poslovanju z direktnimi obremenitvami SEPA, kjer jim bodo predstavili predlog rešitve e-soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA, s ciljem, da se pri prejemnikih plačil preveri potrebe in interes za vzpostavitev zadevne rešitve. Brez interesa oziroma namere izdajateljev za uporabo e-soglasij, banke ne bodo šle v realizacijo rešitve. A. Miklavčič je zastavila vprašanje, ali bo izmenjava posameznega dokumenta tarifirana. Odgovorila je M. Stanovnik, ki je pojasnila, da trenutno še ni natančno definirano, kateri dokumenti se bodo izmenjevali skozi sistem za e-soglasja v shemah direktnih obremenitev SEPA, predvideva pa se, da bo ta sistem v grobem podoben sistemu za izmenjavo e-računov. Dodala je, da bo najverjetneje prihajalo do tarifiranja do prejemnika plačil.

Nato se je D. Bohnec zahvalil vsem za razpravo in predlagal naslednji sklep, ki so ga prisotni potrdili.

NSP/2015/014

Sklep: Nacionalni svet za plačila se je seznanil z razvojem na področju e-soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA. Predstavniki Združenja bank Slovenije nadaljujejo z delom, tako z vidika oblikovanja rešitve oz. modela za uporabo e-soglasij v shemah direktnih obremenitev SEPA kot tudi komunikacije z deležniki.

Ad 6)

Delo Odbora za plačila malih vrednosti v eurih (ERPB)

Tematiko je predstavila M. Plavec.

Po končani predstavitvi je M. Pirnat povedal, da je bil kot član EPC seznanjen, da naj bi bila shema za takojšnja plačila, ki jo pripravlja EPC, opsijska. Glede na to, da je bil na sestanku Odbora za plačila malih vrednosti v eurih predstavljen zgolj predlog sheme za takojšnja plačila, je M. Pirnat zastavil vprašanje, kakšno je stališče Evrosistema glede tega, ali bo omenjena shema opsijska. Odzvala se je A. Birsa in povedala, da je predlog sheme še precej splošno zapisan, zato v predlogu sheme še niso opredeljene vse podrobnosti in so še vedno odprta določena vprašanja, ki jih je identificiral Evrosistem. Med drugim ostaja odprto tudi vprašanje, ali bo shema opsijska, odprta pa so tudi še nekatera pravna vprašanja, predvsem glede zakonodaje, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, glede točne opredelitve časa, v katerem mora biti takojšnje plačilo izvedeno, in glede kvantifikacije morebitne omejitve zneska za takojšnje plačilo. Poudarila je tudi, da je glede na to, da je sestanek Odbora za plačila malih vrednosti v eurih potekal le dan pred sejo NSP, potrebno počakati še uradno sporočilo za javnost o sprejetih sklepih.

B. Bjelica je povedal, da se poslovne banke čedalje bolj zavedajo, da njihov monopol v plačilnem prometu počasi izginja, saj se na trgu pojavljajo novi, nebančni ponudniki plačilnih storitev, ki so za potrošnike izjemno zanimivi, ugodni... Poudaril je, da se morajo banke prilagoditi novim trendom razvoja, saj drugače bodo začele zaostajati pri svojem poslovanju za nebančnimi ponudniki. B. Bjelica je v nadaljevanju še povedal, da na trgu že danes vlada velika konkurenca. Na to se je navezal B. Fabjančič, ki se je strinjal z B. Bjelico, da na trgu vladajo konkurenčni odnosi in poudaril, da pri podjetju MasterCard gledajo na takojšnja plačila kot na eno izmed možnosti, ki jo lahko potrošniki izberejo za izvajanje plačil. B. Fabjančič se je nato navezal na brezstična kartična plačila in povedal, da bi bilo primerno, če bi Banka Slovenije pričela z zbiranjem podatkov za brezstična kartična plačila za Slovenijo. Po njegovem mnenju bi objava teh podatkov v publikaciji Bilten Banke Slovenije zagotavljala edini verodostojen vir podatkov o trendu rasti uporabe tovrstnih plačil v Sloveniji. S tem pa bi lahko naredili tudi primerjavo na področju inovativnih plačil z ostalimi evropskimi državami, kar bi bilo zanimivo za različne deležnike s trga plačilnih storitev. D. Bohnec se je zahvalil za podano pobudo in predal besedo N. Šubelj, ki je povedala, da bi se za takojšnja plačila lahko uporabljala tudi besedna zveza "takojšen prejem plačila". M. Vičič je poudaril, da je pri takojšnjih plačilih ravno takojšen prejem plačila bistven. Nadaljeval je B. Fabjančič, ki se je strinjal s povedanim in dodal, da je v današnjem svetu pomembna tudi hitrost, saj je le-ta karakteristika, ki jo lahko zaračunaš potrošniku za opravljeno storitev. V razpravo se je vključil še B. Bjelica, ki je poudaril, da so (in bodo) takojšnja

NSP/2015/014

plačila na voljo neprestano, kar pomeni sedem dni na teden, vse dni v letu. Povedal je tudi, da sistemi za takojšnja plačila v Evropi že delujejo, v Sloveniji pa jih moramo še vzpostaviti.

D. Bohnec se je zahvalil vsem prisotnim za razpravo in v zaključku povedal, da je še veliko tematik, primernih za obravnavo v okviru NSP (npr. t. i. tretji ponudniki storitev oziroma angl. third party service providers).

- - -

Ob zaključku se je se je D. Bohnec zahvalil prisotnim za mnenja in udeležbo. Povedal je, da bo besedilo obvestila za javnost objavljeno na javni spletni strani Banke Slovenije. Sekretariat NSP bo pripravil zapisnik seje v roku desetih dni in ga po elektronski pošti poslal na seji prisotnim v morebitne pripombe.

Zapisala: M. Plavec